

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL INFORMACIJOS APIE LIETUVOS VALSTIEČIŲ IR ŽALIŲJŲ SĄJUNGOS
KANDIDATŲ PRISTATYMĄ VERTINIMO POLITINĖS REKLAMOS POŽIŪRIU**

2021 m. vasario 22 d. Nr. 3-30 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo du pranešimus dėl galimai paslėptos politinės reklamos informuojant apie Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (toliau – LVŽS) kandidatų pristatymą:

1.1. 2020 m. rugpjūčio 4 d. (reg. Nr. 1-2162(7.9) dėl portalo delfi.lt¹, taip pat Youtube Delfi kanale² 2020 m. liepos 30 d. transliuotos Kaune surengtos spaudos konferencijos, skirtos Kauno kandidatams prisistatyti. Pranešimo autorius nurodo: „Konferencija truko apie 40 minučių, konferenciją moderavęs Ramūnas Karbauskis ją pavadino „Kauno regiono - Kauno miesto ir Kauno rajono - LVŽS kandidatų pristatymu“. Renginyje dalyvavo viešai jau prieš kiek laiko paskelbti LVŽS kandidatai į Seimą Kauno miesto ir Kauno rajono apygardose. Šis renginys transliuotas Delfi portale, taip pat Delfi Youtube kanale. Youtube kanalo prenumeratorių kiekis siekia 50 tūkstančių žmonių, portale įrašas jau yra peržiūrėtas beveik 30 tūkstančių kartų. Transliacija, o vėliau ir įrašas, nebuvo ir nėra pažymėti kaip politinė reklama, Delfi portale video priskirtas aktualijų video skilčiai. Taip pat abejose platformose įrašas pavadintas antrašte „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“. Turint omenyje šiandieninę situaciją, kai A. Veryga ir R. Karbauskis kaip valdžios atstovai nuolatos komentuoja viešojoje erdvėje pandeminę situaciją, tokia antraštė gali būti klaidinanti, nes komentarai ir prisistatymai šiame renginyje buvo iš kiekvieno kandidatų“.

1.2. 2020 m. rugpjūčio 20 d. (reg. Nr. 1-2556(7.9) dėl 2020 m. rugpjūčio 19 d. portalo klaipeda.diena.lt paskelbtos publikacijos „Valstiečiai pristatė Klaipėdos kandidatus į Seimą: bus ir naujokų, ir senbuvų“. Pranešėjas nurodo: „Kitų partijų kandidatų pristatymo „Klaipėdos“ dienraštis nebuvo išspausdinęs. Tik internetiniame puslapyje buvo pačių partijų parengti trumpi pranešimai spaudai. Šį straipsnį parašė žurnalistė. Gali būti, kad už straipsnio spausdinimą buvo sumokėta, tačiau politinės reklamos žymos nėra.“

2. VRK 2020 m. rugpjūčio 5 ir 27 d. posėdžių metu nuspręsta pavesti tyrimą atlikti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

¹ <https://www.delfi.lt/video/aktualijos/tiesiogiai-is-kauno-karbauskio-ir-verygos-komentarai.d?id=84882173>

² https://www.youtube.com/watch?time_continue=38&v=QN39I8h0sNk&feature=emb_title

3. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga buvo registruota politinės kampanijos dalyve 2020 m. gegužės 5 d. VRK nario sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S21.

Dėl teisinio reglamentavimo

4. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.*

5. Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte nustatyta, kad *politine reklama nelaikomi politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.*

6. Įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad *politinė reklama turi būti pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos (1 dalis). Politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė (2 dalis).*

Dėl portalo delfi.lt skelbtos informacijos vertinimo

7. VRK 2020 m. rugpjūčio 17 d. dėl informacijos pateikimo raštu kreipėsi į DELFI, UAB, (reg. Nr. 2-1072(7.9) ir LVŽS (reg. Nr. 2-1073(7.9)).

8. 2020 m. rugpjūčio 20 d. VRK gautas DELFI, UAB, vyriausiojo redaktoriaus atsakymas (reg. Nr. 1-2546(7.9), kuriame remiantis Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 ir 3 punktais, kuriuose nustatyta, kas nelaikoma politine reklama, nurodoma:

8.1. „Atskirai vertinamas video „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ galėjo sukelti įtarimų pranešėjui, nors jis pateikia aktualią informaciją apie iškilių Lietuvos politikų R. Karbauskio ir A. Verygos veiklą. Konferenciją, kaip ir beveik visas kuriose dalyvauja sveikatos apsaugos ministras Veryga, transliavome, nes jis praneša svarbiausias aktualijas apie šiuo metu Lietuvoje siaučiantį koronavirusą. Bet kuriuo atveju, portalo DELFI skleidžiama informacija turi būti vertinama kompleksiskai. Minėtas video iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos renginio turi būti vertinamas kartu su analogiškais reportažais iš kitų partijų renginių:

1) „Šimonytė – apie sąjungininkų paiešką po rinkimų: tai svarbu ir to nereikia slėpti“ (www.delfi.lt, 2020-07-16);

2) „Paluckas: visi, kas gali dirbti, turi dirbti“ (www.delfi.lt, 2020-07-24);

3) „Mitingas prie Prezidentūros dėl Astravo AE“ (www.delfi.lt, 2020-07-16).

Taigi nebuvo pagrindo video reportažą žymėti kaip politinę reklamą“.

8.2. „Video „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ transliavimas nebuvo užsakytas ir / ar apmokėtas. Negavome jokio atlygio, įsipareigojimo ar ketinimo sumokėti atlygį“.

9. DELFI, UAB, 2020 m. rugsėjo 1 d. rašte Nr. 73 „Patikslinti paaiškinimai „Dėl Video „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ (reg. Nr. 1-2920 (7.9) nurodyta:

9.1. „Poreikis patikslinti mūsų pradinį paaiškinimą kilo dėl to, kad rengiant pradinį atsakymą dėl pateisinamos priežasties nedalyvavo portalo DELFI Vyriausiosios redaktorės pavaduotoja – Politikos aktualijų redaktorė L. L.³, todėl pradiniai paaiškinimai iš dalies netikslūs.“

9.2. Nurodyta, kad „Ministro (o ne kandidato) A. Verygos dalyvavimas buvo atskirai pabrėžiamas ir transliacijos aprašyme: „Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjungos pirmininkas Ramūnas Karbauskis pristatys partijos Kauno miesto ir rajono komandos narius artėjančiuose Seimo rinkimuose, taip pat dalyvaus ir sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga“. Atostogaujančio ministro nebuvo kaip kitaip pakalbinti.

Susipažinus su A. Verygos pasisakymais konferencijos metu, akivaizdu, kad jis daugiausia pasisakė ne kaip kandidatas į Seimo nario vietą, o kaip sveikatos apsaugos ministras ir operacijų vadovas – kaip ir pagrįstai tikėjomės.

Mūsų tikslas buvo informuoti žiūrovus apie ministro A. Verygos pasisakymus. Konferencijos pradžioje R. Karbauskis pranešė, kad ministras A. Veryga vėluos. Todėl laukėme ministro A. Verygos atvykimo ir jo pasisakymų (įskaitant atsakymus į klausimus).

Pasibaigus ministro A. Verygos pasisakymams turėjo pasibaigti ir konferencijos transliacija. Tačiau dėl žmogiškosios klaidos konferencijos transliacija nepasibaigė ir tęsėsi toliau. Šiuo metu konferencijos vaizdo įrašas yra patikslintas.“

10. 2020 m. rugpjūčio 25 d. VRK gautas LVŽS atsakymas (reg. Nr. 1-2624 (7.9) kuriame nurodoma:

10.1. „Ketinant pristatyti LVŽS kandidatus Kauno mieste ir Kauno rajone, buvo parengtas pranešimas ir pakviesta į spaudos konferenciją. Kaip matyti iš viešos informacijos, šis pranešimas buvo paskelbtas portale BNS. Specialiai portalui „Delfi“ pranešimas ir / ar prašymas pristatyti LVŽS kandidatus nebuvo teiktas nei žodžiu, nei raštu. Spaudos konferencijos pristatymas

³ Vardas ir pavardė neviešinami

nei vienoje žiniasklaidos priemonėje nebuvo užsakytas ir atitinkamai nebuvo apmokėtas (ir nebuvo ketinama apmokėti)“. Pranešimas ir adresatų sąrašas pridėtas. Adresatų sąrašė portalo Delfi nėra.

10.2. „Iš viešai prieinamos informacijos akivaizdu, kad ir portalas „Delfi“, ir kitos žiniasklaidos priemonės pristato analogiško turinio aktualijas, įskaitant, bet neapsiribojant, pateikiant didelės apimties nuotraukų galerijas, politologų komentarus ir pan.“ Pateiktos nuorodos į skirtingų portalų septynis straipsnius.

10.3. Į klausimą, ar kiti portalai transliavo 2020 m. liepos 30 d. LVŽS Kauno miesto ir Kauno rajono kandidatų pristatymą, atsakyta: „LVŽS neatliko monitoringo, siekiant nustatyti, kokios žiniasklaidos priemonės ir kokia forma pateikė informaciją apie 2020 m. liepos 30 d. spaudos konferenciją. Iš viešai prieinamos informacijos matyti, kad ir kitos žiniasklaidos priemonės teikė visuomenei informaciją apie šią spaudos konferenciją“. Pateiktos nuorodos į tris straipsnius: „Valstiečiai“ pristatė Kauno komandą“, 2020 m. liepos 31 d. naujienų portale kauno.diena.lt rubrikoje „Miesto pulsas“, „Valstiečių kandidatus Kaune pristatęs R. Karbauskis: pasirinkimas bus tik tarp dviejų partijų“, 2020 m. liepos 30 d. naujienų portale lrytas.lt rubrikoje „Aktualijos“, „R.Karbauskis atskleidė, kas mes iššūkį V.Pranckiečiui ir kokią liberalią koaliciją mato po rinkimų“, 2020 m. liepos 30 d. naujienų portale 15min.lt rubrikoje „Aktualu“.

11. Peržiūrėjus prie LVŽS atsakymo pridėtas nuorodas, nustatyta, kad 2020 m. liepos 30 d. LVŽS Kaune surengta spaudos konferencija, skirta Kauno kandidatams prisistatyti, buvo tą pačią dieną transliuota ir portalo lrytas.lt rubrikoje „Aktualijos“, pavadinimu „#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose“.

12. 2020 m. rugsėjo 16 d. išsiųstas paklausimas UAB „Lrytas“ (reg. Nr. 2-1280(7.9). 2020 m. rugsėjo 22 d. VRK gautas UAB „Lrytas“ paaiškinimas (reg. Nr. 1-3621 (7.9), kuriame nurodoma:

12.1. „Pirmiau nurodyta video medžiaga apie LVŽS Kauno miesto ir rajono narių pristatymą artėjančiuose Seimo rinkimuose nebuvo užsakyta ir už tai nebuvo sumokėta.“

12.2. „Kitų partijų analogiškas kandidatų į Seimo narius pristatymas video formatu nebuvo transliuojamas. Kiek mums žinoma, kitos partijos analogišku formatu savo kandidatų į Seimo narius nepristatinėjo, tačiau galimas variantas, kad jeigu ir kitos partijos savo kandidatus būtų pristatinėjusios tokiu būdu, mes tokius įvykius irgi būtume transliavę neatlygintinai.“

12.3. „Transliuotas įrašas nebuvo pažymėtas politinės reklamos žyma dėl šių priežasčių:

- Aptariamo video paleidimo į eterį procese dalyvavo keletas tiesiogiai atsakingų darbuotojų – portalo „Lrytas“ budintis redaktorius, portalo „Lrytas.tv“ budintis redaktorius, žinių vadovas bei redaktorė. Kylant abejonių, ar numatomas transliuoti video neturėtų būti pažymėtas kaip

politinė reklama, paprastai gaunama informacija ir iš pardavimų skyriaus, tačiau šiuo atveju ši grandinė dėl žmogiškojo faktoriaus (vieno iš darbuotojų atostogų) nesuveikė;

- Aiškinantis situaciją taip pat paaiškėjo, kad ne visiems atsakingiems darbuotojams buvo žinoma apie 2018-06-19 VRK sprendimu Nr. Sp-75 patvirtintas „Rekomendacijas dėl politinės reklamos skleidimo politinės kampanijos laikotarpiu“. Šiuo metu ši spraga yra pašalinta.“

13. 2020 m. rugsėjo 17 d. VRK kreipėsi į Visuomenės informavimo etikos komisiją (toliau – VIEK) (reg. Nr. 2-1294(7.9), kad ji pateiktų nuomonę dėl vaizdo įrašų ir straipsnio.

14. 2020 m. spalio 14 d. gautas VIEK raštas (reg. Nr. 1-4675(7.9), kuriame nurodoma, „Ivertinusi programas „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ (delfi.lt, 2020-07-30), „#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose“ (lrytas.lt, 2020-07-30) ir Radvilės Rumšienės publikaciją „Valstiečiai pristatė Klaipėdos kandidatus į Seimą: bus ir naujokų, ir senbuvų“ (klaipeda.diena.lt, 2020-08-19), Komisija atkreipė dėmesį, jog visose publikacijose buvo nušviečiamos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos surengtos spaudos konferencijos, t. y. specialūs renginiai, į kuriuos kviečiami žurnalistai. Publikacijose buvo nušviečiamas tam tikras įvykis ir pateikiama prieš rinkimus aktuali informacija, todėl Komisija bendru sutarimu išreiškė nuomonę, jog paslėpta politinė reklama jos neturėtų būti laikytinos.“

15. Susipažinus su 2020 m. rugpjūčio 4 d. pranešimo autoriaus pateikta ir viešoje erdvėje paskelbta informacija, nustatyta, kad:

15.1. vaizdo įrašas 2020 m. liepos 30 d. transliuotas interneto portalo delfi.lt rubrikoje „Aktualijos“. Po vaizdo įrašu nurodoma: „Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjungos pirmininkas Ramūnas Karbauskis pristatys partijos Kauno miesto ir rajono komandos narius artėjančiuose Seimo rinkimuose, taip pat dalyvaus ir sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga.“

15.2. Įrašė matosi už stalo sėdintis LVŽS pirmininkas R. Karbauskis ir LVŽS kandidatai.

15.3. Konferencijos vizualizacijose LVŽS simbolika nenaudota.

15.4. Nuo įrašo 1 min. 04 sek. iki 1 min. 29 sek. R. Karbauskis konferenciją pradėjo žodžiais: „Labas rytas visiems. Mes pradedame Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos pristatymą kandidatų Kauno regiono: Kauno miesto ir Kauno rajono. Šiandien turim situaciją, kad truputį vėluoja Aurelijus Veryga, jis atvažiuos ir mes jį pristatysim, nors jis visiems žinomas, jisai mūsų sąraše, daugiamandatės sąraše yra trečias, jisai dalyvauja Panemunės apygardoje kandidatuoja.“

15.5. Toliau partijos lyderis pristato kiekvieną kandidatą, nurodydamas jų numerius kandidatų sąraše, vienmandates rinkimų apygardas, kuriose jie yra keliami, jų einamas pareigas ir suteikia progą pasisakyti pristatomam kandidatui:

15.5.1. Pristatoma **Laima Mogenienė**: „Antras numeris, pagal sąrašo numerius, mūsų sąraše iš Kauno regiono, tai yra Laima Mogenienė. Dabartinė Seimo narė Rimos Baškienė

patarėja ir dalyvauja vienmandatėje Raudondvario apygardoje, ten, kur anksčiau partijai atstovavo dabartinis Seimo pirmininkas Viktoras Prancietis, tikiuosi, kad Laima iš tikrųjų daug geriau atstovaus ir Kauno rajono gyventojams, ir partijos interesams, taigi, Laima, žodis Jums.“

Nuo 2 min. 10 sek. iki 4 min.05 sek. Laima Mogenienė prisistato: *„Aš su valstiečių partija nuo 2004 m., kai buvau nepartinis žmogus ir buvau pakviesta todėl, kad Kaune aktyviai reiškiausi visuomeninėje veikloje. Kartu su kolegom įkūrėme Kauno regiono verslininkų asociaciją, Kauno verslininkų namus. Tai buvo mano kelias į rūpestį ne savimi, o kitais žmonėmis. Ir kodėl šiuo metu norėčiau eiti į Seimą, nes dabar dirbu Seime ir galbūt ne dėl antpečių ir ne dėl pompastikos ir svarbumo, bet dėl galimybių geriau spręsti tuos klausimus ir problemas, kurios vis dar yra ir jaudina žmones. Ir tikrai esu pasiruošusi skirti savo patirtį, kurią turiu, man teko būt Seimo nare, aš puikiai žinau, kaip sako, seimo koridorius ir visą teisės aktų kūrimo sistemą, nes šiuo metu būtent dirbu šitą darbą. Seimo pirmoji vicepirmininkė yra tas žmogus, kuris visą Seimo technologiją ir įgyvendina. Tai būnant jos komandoje 4 metus, aš tą patirtį labai didelę turiu <...> aš manau, kad mūsų partija, atstovaujanti žmones visuose regionuose, visur galėtų būtent pasukti kryptį į kokybę, kad tie įstatymai, kurie būtų priimti iš tikrųjų be bandymo ant žmonių, ant jų sveikatos ir gerovės, atneštų teigiamą rezultatą, ir mes tą kryptį jau esam paėmę.“*

15.5.2. Nuo vaizdo įrašo 4 min. 15 sek. pristatoma **Aušra Papirtienė**, „Seimo narė, „Vieningo Kauno“ narė, mūsų daugiamandatės sąrašo 20 numeris.“

Nuo 4 min. 27 sek. iki 5 min. 37 sek. Aušra Papirtienė *„<...>Šiuo metu šios kadencijos Seimo narė, dirbu Švietimo ir mokslo komitete, mano politinės veiklos interesų sritis yra švietimas, socialinė politika, socialinis dialogas, darbuotojų teisės, lietuvių kalba, lituanistika. Kandidatuojau į Seimą todėl, kad noriu tęsti savo pradėtus darbus. Yra dar įstatymų projektai, mano pateikti, kurie dar lauks priėmimo, turiu taip pat daug naujų minčių ir idėjų, susijusių su švietimu, visą gyvenimą dirbau mokytoja <...> ir labai tikiuosi, kad manimi pasitikės.“* Karbauskis papildė, kad Aušra Papirtienė kandidatuoja Kalniečių rinkimų apygardoje.

15.5.3. Nuo 5 min. 43 sek. pristatoma **Audronė Jankuvienė**, „Seimo narė ir kandidatuoja Centro–Žaliakalnio apygardoje Nr. 20 ir daugiamandatėje rinkimų apygardoje sąrašo numeris 28.

Nuo 5 min. 53 sek. iki 8 min. 27 sek. Audronė Jankuvienė Seimo narė *„Kandidatuojau pirmą kartą Centro–Žaliakalnio apygardoje, esu nepartinė, kaip ir 2016 metais, džiaugiuosi, kad nors Seime esu nors vienerius metus, bet man pavyko pakilti beveik per 20 pozicijų iš 46 į 28 vietą. Aš šiuose rinkimuose vienmandatėje apygardoje dalyvauju su šūkiu: „Kaunui turi atstovauti kauniečiai“ <...> mano siekiamybė, kaip ir 2016 metais yra trys, t. y. arba viena, mažinti regioninę, socialinę, kultūrinę atskirtį. Kaip jūs turbūt visi žinote, labai daug priemonių, mažinančių atskirtį, pasiteisino tiek ir pensijų indeksavimas, kuris neturi būti stabdomas, jis netgi turi būti spartinamas*

ir apimantis visų rūšių pensijas – kaip ir našlių, tiek ir tremtinių ir visų kitų socialinių grupių, lygiai kaip ir vaiko pinigai <...> darbas ir skurdas apskritai neturi būti suderinami, jeigu mes kalbam, kad siekiam gerovės valstybės. Todėl yra numatytos konkrečios priemonės dėl nėsčiųjų NPD prilyginimo iki minimalaus mėnesinio atlyginimo, antras, iš kitų paminėčiau tą pačią sidabrinę ekonomiką, kuri Europoje jau taikoma plačiai; mes, deja, dar turime diskriminacijos apraiškų tiek darbo santykiuose, tiek apskritai dėl draugiškų santykių su vyresnio amžiaus žmonėmis, turime priešpensinio amžiaus žmonių nedarbo duobę ir visa tai, manau, turėtų sulaukti deramo valstybės dėmesio.“

15.5.4. Nuo 8 min. 29 sek. pristatomas **Lauras Stacevičius**, „Seimo narys, Valstiečių ir žaliųjų sąjungos narys, kandidatuoja Savanorių apygardoje, sąraše numeris 28.“

Nuo 8 min. 47 sek. iki 11 min. 04 sek. Lauras Stacevičius „2016 metais buvau išrinktas Dainavos apygardoje <...> Esu Teisės ir teisėtvarkos komiteto narys, taip pat esu Migracijos ir Antikorupcijos komisijos narys. Mano turbūt, kaip ir kolegos minėjo, darbai yra tęsti darbus. Aktyviai darbavausi Dainavos apygardoje, todėl tikrai yra gyventojų kreipimusi, kuriuos reikia toliau spręsti arba išspręsti, ir kadangi prisidėjo Kauno rajono dalis, kuri yra pakankamai jautri, tai manau, kad būtų darbų, kuriuos reikėtų atlikti taip pat. Norėčiau keletą darbų paminėti, tokių didesnių, kuriuos jau pradėjau savo kadencijos metu. Tai vienas iš darbų – bendravimas ir bendrystė su akademine bendruomene. Aš esu įkūręs laikinąją Seimo ir akademinės bendruomenės grupę, kurioje pirmą kartą nuo nepriklausomybės atkūrimo mokslininkai grupėje galėjo visada pasisakyti, mes išklausedavome ir pagal poreikį kreipdavomės ar į Vyriausybę, ar buvo suorganizuotos ir kelios konferencijos, tarp jų buvo ir visuotinis mokslininkų suvažiavimas, antrasis po 1989 metų. Taip pat dar viena tema, kuri iškilo būtent priiminėjant gyventojus, tai yra daugiabučių valdymas, ir ši problema ir toliau mums kelia daug klausimų ir ją reikėtų toliau diskutuoti, kalbėti, kaip padaryti skaidresnį ir gyventojams labiau suprantamą daugiabučių valdymą.“

15.5.5. Nuo 11 min. 06 sek. R. Karbauskis pristato **Gediminą Vasiliauską**, „Seimo narį ir „Vieningo Kauno“ narį vienmandatėje Petrašiūnų apygardoje, mūsų sąraše numeris 30.“

Nuo 11 min. 23 sek. iki 12 min. 30 sek. kalba Gediminas Vasiliauskas. „Esu visuomenininkas, pagal išsilavinimą statybininkas ir ekonomistas, Kauno patriotas, šios kadencijos Seimo narys Petrašiūnų apygardoje. Vienas iš aktyviausių, tai yra daugiausiai Seimo posėdžių dalyvavęs Seimo narys. Veikiu savivaldos ir socialinių reikalų, sporto, visuomeninių organizacijų ir neįgaliųjų klausimais. Aktyviai bendradarbiauju ir palaikau ryšius su Petrašiūnų, Palemono, Amalių, Gričiūpių seniūnijų gyventojais. Taip pat palaikau ryšį su nevyriausybinėmis organizacijomis: skautais, samariečiais, senjorų organizacijomis. Palaikau visas Seime svarstomas

Kauno iniciatyvas, svarbiausias miesto gyventojams. Šiaip esu sveikuolis, laisvalaikiu nuo Seimo darbo stengiuosi didžiąją dalį skirti sportui.“

15.5.6. Nuo 12 min. 33 sek. pristatoma **Ligita Valalytė**, *„Kauno tarybos narė, yra „Vieningo Kauno“ narė, kandidatuoja Šilainių rinkimų apygardoje, mūsų sąraše numeris 40.“*

Nuo 12 min. 48 sek. iki 13 min. 49 sek. kalba Ligita Valalytė, *„Atstovaujanti miestiečių interesams kaip Kauno miesto tarybos narė. Iš tikrųjų pastebėjau, kad tie santykiai ir stiprus glaudus ryšys su Seimo ir Vyriausybės nariais yra labai svarbus. Todėl vienas iš svarbiausių dalykų, pasitarus komandos viduje, buvo deleguota ši dalyvavimo Seimo rinkimuose ir atstovavimo miestiečiams funkcija būtent man ir mano kolegei. Šiuo metu dirbu Aplinkos ministerijoje, viceministrė, esu tarptautinės organizacijos „Lions“ narė, kur daugiausia dėmesio skiriama vaikams su negalia taip pat esu aktyvi „Alumni“ organizacijos narė ir man yra svarbu atstovauti būtent miestiečių interesams.“*

15.5.7. Nuo 13 min. 52 sek. R. Karbauskis pristato **Kęstutį Bacvinką**, *„Valstiečių ir žaliųjų sąjungos narys, Seimo narys ir dalyvauja vienmandatėje Garliavos apygardoje, daugiamandatės sąraše 47.“*

Nuo 14 min. 11 sek. iki 14 min. 34 sek. kalba Kęstutis Bacvinka. *„Nuo 1991 metų iki 2016 metų dirbau Dambavos girininku. 2016 m. Migracijos komisijos darbe, toje srityje yra ką dirbti, aplinkosaugos srityje stengiausi išgirsti jų problemas, lūkesčius, stengiausi dirbti, ir yra ką ten dirbti <...>.“* Dalis pasisakymo iškirpta.

15.5.8. 14 min. 36 sek. R. Karbauskis pasako „Pristatau“, toliau nesigirdi, įrašė matosi, kad perduodamas mikrofonas.

Nuo 14 min. 39 sek. iki 15 min. 02 sek. kalba **Karolina Žekaitė**. *„Einu finansų komiteto pirmininkės pareigas... kaip ir minėjo mano kolegė, jau apsitarėm, kad būsim tos atstovės su Seimu ir Vyriausybe, kad galėtumėm ten.“* Nutrūksta įrašas.

15.5.9. Nesigirdi R. Karbauskio pristatymo. Nuo 15 min. 07 sek. iki 16 min. 43 sek. kalba **Edgaras Aganauškas**. *„Esu jauniausias kandidatas LVŽS sąraše šių metų Seimo rinkimuose. Esu kaunietis, teka žalias kraujas manyje, todėl tikrai galiu pagrįstai teigti, kad gyvenu miesto ritmu ir tikrai žinau jo aktualijas. Pagal specialybę esu teisininkas“. Vardija, ką baigė <...> ilgą laiką Kaune dirbau advokatų kontoroje, taip pat buvau iki 2017 metų administracinės komisijos prie Kauno miesto savivaldybės narys. Ir nuo 2017 m. karjera pakrypo į Seimą, kur iki šiol dirbu dviejų seimo narių, tai yra Roberto Šarknicko ir Dainiaus Gaižausko, patarėju. Prisidedu aktyviai prie nacionalinio saugumo ir gynybos, kultūros, švietimo, mokslo, socialinės, savižudybių prevencijos politikos įgyvendinimo. Pagrindiniai tikslai, ko gero, būtų sukurti laimingesnę Lietuvą, su didesniu laimės rodikliu, o to, mano manymu, galima pasiekti tiesiog prisidedant prie tos*

politikos, kurią LVŽS įgyvendina iki šiol. Tai skaidresnis valstybės valdymas, korupcijos mažinimas, žaliosios ekonomikos skatinimas ir, žinoma, socialinės atskirties mažinimas.“

15.5.10. 16 min. 47 sek. R. Karbauskis pasakė, kad „dabar tiesiog painformuosiu, nes kandidato, kurį paminėsiu, čia nėra – tai **Audrius Daunoravičius**, kuris yra mūsų sąraše 138“. Dalis pasisakymo iškirpta.

15.5.11. Nuo 16 min. 58 sek. iki 17 min. 58 sek. kalba **Vytautas Mikalauskas**, kandidatu keltas tik daugiamandatėje rinkimų apygardoje: „Su LVŽS nutariau kandidatuoti šiuose rinkimuose, nes mus sieja bendros politinės pažiūros. Pradėsiu nuo to, kad esu tautinių, konservatyvių pažiūrų, pasisakau už tradicinę šeimą, tradicines vertybes <...> Dirbau LVŽS nuo 2016 metų, patarinėju Seimo nariui Kęstučiui Bacvinkai, galvoju, kad save galėčiau realizuoti ir kaip Seimo narys, aktyviai visuomet reiškiausi kaip visuomenininkas <...>.“

15.5.12. Nuo 18 min. 06 sek. R. Karbauskis sako: „Tai paskutinis, kurį aš pristatysiu, – tai **Bronius Bučelis**, vienas iš profsąjungų aktyvistų, kuris mūsų sąraše yra 141.“

Nuo 18 min. 19 sek. iki 19 min. 29 sek. kalba Bronius Bučelis. „Dirbu „Kauno autobusai“ inžinieriumi, taip esu tos įmonės darbuotojų profesinės sąjungos įkūrėjas, taip pat esu išrinktas Lietuvos kelių ir autotransporto darbuotojų profesinės sąjungos federacijos pirmininku ir Lietuvos transporto darbuotojų profesinės sąjungos forumo. 2016 metais vykstam Seimo rinkimams ir tos veiklos nenutraukėme, iki šių metų bendraujame su Seimo nariais, kurie dalyvaudavo ir konferencijose, ir pasisakymuose, ir susitikimuose su bendrovės darbuotojais. Pagrindinės problemos yra keleivinio transporto problemos. Keleivinis transportas šiandien Lietuvoje susiduria su daugeliu problemų. Visiškai neseniai, žinote, kad vidiniai sandoriai buvo Seime priimti ir panaikinti <...> krovinio transporto, kad mažinti krovinio transporto vairuotojų pro-teises, darbuotojų problemų sprendimo.“ Dalis pasisakymo iškirpta.

15.6. Nuo 19 min. 32 sek. iki 23 min. 50 sek. R. Karbauskis kalba, kad Kaune pasirinkimas bus tarp LVŽS ir konservatorių, ir kad konservatoriai bandys atimti valdžią iš miesto mero ir „Vieningo Kauno“, kritikuoja konservatorių buvusį merą ir propaguoja dabartinį Kauno merą ir tuo pačiu „Vieningo Kauno“ kandidatus, pabrėžia, kad „Kaune pokyčiai yra milžiniški, lyginant su Klaipėda ir Vilniumi“, ir teigia, kad laimėjus rinkimus tai partijai, kuri yra konfrontacijoje su „Vieningu Kaunu“, Kauno vystymasis būtų stabdomas, apgailestauja, kad Vilniui vadovauja liberalai, pažymi, kad kelio susigrąžinti konservatoriams Kauną nėra. Kritikuoja kitas partijas.

15.7. Nuo 23 min. 51 sek. R. Karbauskis pristato **Aurelijų Verygą**. „Turiu progą ir džiaugsmą pristatyti iš Kauno kandidatų aukščiausiąjį, tai yra Aurelijus Verygą. Jis mūsų sąraše yra numeris trečias.“

Nuo 24 min. 08 sek. iki 28 min. 12 sek. kalba A. Veryga. „<...> Tai tikriausiai nieks net ir nesapnavo, kad taip sutaps viskas: ir pasaulinė pandemija, ir rinkimai ir kad teks toks iššūkis ir

man pačiam asmeniškai. Aš net ir politiką, kaip iššūkį, vertinau jau kaip per didelį sau ir sakiau, kad man yra per daug. <...> Ir tikrai, matyt, pagrįstai galim sakyti, kad Lietuva yra tarp tų šalių, kurios puikiai yra susitvarkiusios su situacija. Ir šiandien žurnalistai klausia, kaip bus su rinkimais, ar negalvojam juos atidėti kur nors, tai tikrai ne, būtų tai pats baisiausias scenarijus ir būtų gerai, kad jis niekada neišsipildytų, jokie atidėliojimai, juo labiau, kad yra visos įmanomos priemonės, kad viskas vyktų kaip reikiant. O dėl manęs asmeniškai, aš esu tikrai nusiteikęs daug darbų dar padaryti, gal net spėt ir iki rinkimų, norų yra labai daug. Vyriausybės programa buvo be galo ambicinga ir, matyt, tas ambicingumas buvo susijęs su tuo, kad tikėjome, kad galima per trumpą laiką padaryti labai daug darbų. <...> Džiaugiuosi, kad turėjau gyvenime tokią progą, galimybę prisidėti prie labai rimtų pokyčių, jų sveikatoje įvyko tikrai labai daug. Ir e. sveikata, kuri, deja, bet dabar turėjo tam tikrų iššūkių, bet jinai buvo įveiklinta, jinai veikė ir toliau jinai veiks. Vaistų kainų politika, visuomenės sveikatos politika, tas pats medikų atlyginimo klausimas, pirminė sveikatos priežiūra. Tai aš tikrai būčiau nusiteikęs šituos dalykus testuoti, juos testuoti į priekį. Kitas dalykas, ką labai svarbu būtų gal paminėti, ką reikia būtinai padaryti. Visuomenė mūsų yra tikrai senstanti – vieną iš tokių svarbių dalykų, kurių mes nespėjome padaryti, ir ką būtinai reikia padaryti, tai yra slaugos globos integracija, tai jeigu paprastai kalbant, tai padaryti taip, kad žmonėms, jų artimiesiems nereiktų bėgioti paskui sistemą, kažkur ieškoti <...>. Tai yra mūsų nesutvarkyta dar sistema. Net ne mūsų. Tai yra dvi sistemos: yra globos, kuri priklauso Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, slauga priklauso mums, dalis tų paslaugų priklauso savivaldybėms, čia yra labai rimtas darbas, kurį reiktų padaryti. Aišku, greitosios medicinos pagalbos pertvarkymą nespėjome dar padaryti, nors yra daug dalykų, yra aptarta su profesinėmis sąjungomis, ką reiktų padaryti <...>.“

16. Pradinio įrašo trukmė 42 minutės 11 sekundžių. Šiuo metu skelbiama įrašo trukmė 30 minučių 17 sekundžių. Daugiau nei pusę šio laiko (apie 20 minučių) užima LVŽS kandidatų, išskyrus vėliau atvykusį Aurelijų Verygą, pristatymas ir jų pasisakymai, dar apie 4 min. truko R. Karbauskio pasisakymas apie rinkimus, Kauną, konkurenciją su kitomis partijomis. A. Verygos pasisakymas truko apie 4 minutes. Taigi, daugiau nei pusė įrašo skirta kandidatams pristatyti, o vaizdo įrašo antraštė „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ neatitinka užrašo, esančio po vaizdo įrašų, ir aptariamo vaizdo įrašo turinio.

17. Taip pat vyko klausimų-atsakymų sesija, kurios metu žurnalistai uždavinėjo klausimus atskiriems kandidatams.

17.1. A. Veryga pakomentavo susitikimą su Respublikos Prezidentu, pažymėjo, kad labai dalykiškai pasikalbėjo apie planus, apie rodiklius, gydymo įstaigų veiklą, taip pat kalbėjo apie atostogas, kurių labai reikėjo, norint toliau produktyviai dirbti.

17.2. L. Stacevičius atsakė į jam pateiktą klausimą, dėl kokios priežasties Kauno rajono dalį pavadino jautria dalimi. Taip pat atsakymus pateikė Ligita Valalytė ir Karolina Žekaitė, Kauno

miesto savivaldybės tarybos narės, „Vieningo Kauno“ narės, apie nuveiktus darbus Kaune ir sprendimų priėmimą tarybos posėdžiuose.

17.3. Taip pat sesijos metu buvo kalbėta apie V. Pranckietį ir M. Puidoką, 2016 metų Seimo rinkimuose dalyvavusius su LVŽS partija šiame regione, o dabartiniuose rinkimuose pagrindinius oponentus Kauno regione.

18. Portale delfi.lt 2020 m. liepos 30 d. transliuotos, Kaune surengtos spaudos konferencijos įrašo trukmė buvo 42 minutės 11 sekundžių. Po VRK paklausimo DELFI 2020 m. rugsėjo 1 d. raštu informavo, kad įrašas patikslintas (pažymos 9.2 papunktis). Peržiūrėjus konferencijos įrašą, nustatyta, kad iš klausimų-atsakymų sesijos palikti tik A. Verygai pateikti klausimai ir jo atsakymai, įrašo trukmė 30 minučių 17 sekundžių.

19. Portale lrytas.lt paskelbtas tos pačios konferencijos 1 val. 26 sek. trukmės vaizdo įrašas, nurodant, kad įrašė pristatomi kandidatai „*#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose*“. Aptariamasis įrašas neiškarpytas, yra vykusio klausimų-atsakymų sesija, kurios metu žurnalistai uždavė klausimus atskiriems kandidatams.

20. Peržiūrėjus DELFI, UAB, atsakyme nurodytus portale delfi.lt apie kitus kampanijos dalyvius skelbtą informaciją (du straipsnius ir transliuotą vaizdo įrašą), nustatyta:

20.1. Straipsnis „Šimonytė – apie sąjungininkų paiešką po rinkimų: tai svarbu ir to nereikia slėpti“ paskelbtas 2020 m. liepos 16 d. rubrikoje „Dienos naujienos“. Straipsnyje aprašomas Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) projekto „Nacionalinė apklausa“, kuriuo partija komunikuos su potencialiais rinkėjais, pristatymas, TS-LKD sąrašo lyderės I. Šimonytės nuomonė apie galimą koaliciją po rinkimų, pateikiamos renginio nuotraukos, kuriose matyti TS-LKD kandidatai. Straipsnio antraštė, informuojanti skaitytojus, kad publikacijoje plėtojama rinkimų tema, atitinka jo turinį.

20.2. Straipsnis „Paluckas: visi, kas gali dirbti, turi dirbti“ paskelbtas 2020 m. liepos 24 d. rubrikoje „Dienos naujienos“. Straipsnyje aprašomas Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) tarybos susirinkimo posėdyje pristatytas partijos Seimo rinkimų programos projektas, įvardinta su kokiomis idėjomis partija kandidatuoja rinkimuose į Seimą, pateikiama LSDP pirmininko G. Palucko nuomonė apie opozicijoje ir valdančiojoje daugumoje dirbančias partijas. G. Paluckas bendrapartiečiams primena Skandinavijos šalių socialdemokratinę šūkį „Visi, kas gali dirbti, turi dirbti“, išsakytais teiginiais formuoja teigiamą partijos įvaizdį ir kartu parodo, kad LSDP yra žinomos ir rūpi žmonių problemos, o atsakymus į rinkėjų klausimus partijos atstovai jau turi iš susitikimų su rinkėjais. Taip pat aprašomos pagrindinės LSDP rinkimų programos mintys, pasiūlymai biudžetui ir nurodomos partijos daugiamandatės rinkimų apygardos sąrašo pirmojo dešimtuko kandidatų pavardės.

20.3. Vaizdo įrašas „Mitingas prie Prezidentūros dėl Astravo AE“, kurio trukmė 20 min. 05 sek., transliuotas 2020 m. liepos 16 d. rubrikoje „Aktualijos“. Žurnalistė praneša, kad šiuo metu Daukanto aikštėje vyksta politinių kalinių ir tremtinių organizuojama akcija prieš Astravo atominę elektrinę.

20.4. Prie Prezidentūros vykusiame mitinge dalyvavo ir kalbėjo Sąjūdžio prieš Astravo AE garbės pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis (nuo 55 sek. iki 10 min. 54 sek.). Jis akcentavo Astravo AE padėties rimtumą ir pažymėjo, kad Lietuva gerokai nevieninga šiuo klausimu, suskaldyta ir supriešinta. Nuo įrašo 5 min. 51 sek. iki 6 min. 47 sek. V. Landsbergis kalba: *„Paleista, kiek tik tai įmanoma, su dideliais pinigais, propaganda, kad čia kažkokia viena partija sau daro rinkiminę kampaniją, jeigu praeis rinkimai, tai bus viskas gerai, niekam nerūpės. Gal ta partija pati sugalvoja pasistatyti tą pabaisą prie sienos, kad pagąsdintų savo rinkėjus. Vienu žodžiu, galima kalbėti kokias nori nesąmones, kaip beprotnamyje, ir tai platinama, ir tai skleidžiama ir kai kurie net žurnalistai dalyvauja toje beprotnamio kampanijoje. Tai mes turim būti tie, kurie dar galvojame, kurie turim atsakomybės jausmą, kurie gyvenam ne vienai dienai, ne iki pirmadienio, ne iki rinkimų, net jeigu mūsų ir nebus, tai bus mūsų vaikai. Ar liks kas iš Lietuvos, ar liks kas nors mūsų vaikams ir anūkams?“. Toliau V. Landsbergis pasisakyme pamini, kad prezidentas paskelbė atsisaukimą į baltarusių tautą, ir išreiškia abejonę, ar atkreips kas dėmesį į švelnų prezidento prašymą dar nepaleisti „tos pabaisos“, mini Kruonio elektrinę, išsako abejonę dėl prezidento komandos ir pažymi, kad *„mes remsime prezidentą, kuris priešinsis, bet mes neremsime prezidento, kuris kapituliuos.“**

20.4.1. Taip pat mitinge trumpai pasisako Seimo narys Žygimantas Pavilionis⁴ (nuo 11 min. 25 sek. iki 12 min. 28 sek.), kuris pamini, kad vakar Lietuvos prezidentas buvo Lenkijoje, kur buvo pasakyta, kad čia mes giname ne tik Lietuvos, bet ir Lenkijos interesus. Ir išreiškė viltį, kad šiandien Valstybės gynybos taryboje susirinkę aukščiausio mūsų šalies vadovai nubrėš aiškias linijas, būtent – sinchronizacija ir kuo spartesnė, su Lenkija mūsų yra pagrindinis prioritetas, o ne sinchronizacija su „Rosatom“ ir rusiškais tinklais. Ž. Pavilionis, baigdamas pasisakymą, pareiškė: *„Mūsų raudona linija yra šios elektros nepirkimas ir mes labai tikimės, kad tai bus tiksliai nubrėžta šioje Valstybės gynybos taryboje.“*

20.4.2. Vaizdo įrašė matyti, kad 12 min. 30 sek. į mitingą atvyko Prezidentas (12 min. 30 sek. iki 18 min. 40 sek.). Jis kalbėjo apie Astravo AE, patikino, kad Europos Komisija Lietuvos žinutę apie Astravo AE nesaugumą išgirdo. Pažymėjo, kad mūsų pagrindinis tikslas – sinchronizacija, kuri padėtų tašką, kad iš trečiųjų šalių elektros nebūtų po 2025 metų. Ir išeidamas pridūrė, kad *„mes turime padaryti viską, kad Astravo AE būtų ekonomiškai neigyvbingas projektas.“*

⁴ TS-LKD keltas kandidatas

20.4.3. Atkreiptinas dėmesys, kad mitinge nebuvo minima TS-LKD ar kuri nors kita partija, nebuvo pristatomi jų kandidatai. V. Landsbergis kalbėjo ne partijos vardu. Ž. Pavilionis kalbėdamas neprisistatė, nesimatė plakatų su partijų logotipais, rinkimų šūkais.

21. Taigi, įvertinus kompleksiškai portalo Delfi skleistą informaciją, tai yra dvi pateiktas publikacijas ir vaizdo įrašą, vertintina, kad aptarti straipsniai ir vaizdo įrašas „Mitingas prie Prezidentūros dėl Astravo AE“, nėra lygiaverčiai portale Delfi paskleistam vaizdo įrašui „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“, kuriame buvo transliuotas LVŽS Kauno regiono kandidatų pristatymas. Šiame vaizdo įrašė, skirtingai nei aptartose publikacijose ir vaizdo įrašė, buvo pristatomas LVŽS Kauno regiono kiekvienas kandidatas atskirai ir kiekvienam suteikta teisė pasisakyti.

22. DELFI savo atsakyme (pažymos 8.1 ir 9.2 papunkčiai) teigia, kad transliuoja beveik visas konferencijas, kuriose dalyvauja sveikatos apsaugos ministras A. Veryga, nes jis praneša svarbiausias aktualijas apie šiuo metu Lietuvoje siaučiantį koronavirusą, o atostogaujančio ministro nebuvo kaip kitaip pakalbinti. Ir nurodo, kad jų tikslas buvo informuoti žiūrovus apie ministro A. Verygos pasisakymus. Pažymėtina, kad A. Verygos pasisakymas ir atsakymai į jam pateiktus klausimus užima tik 6 min., tai yra tik apie penktadalį – 30 min. 17 sek. trukmės įrašo. Be to, nuo pat spaudos konferencijos pradžios buvo aišku, kad A. Veryga vėluos. Kitą įrašo dalį sudaro Ramūno Karbauskio Kauno miesto ir rajono keliamų kandidatų pristatymas, nurodant kandidato numerį kandidatų sąrašė, apygardą, kandidatų pasisakymai. Buvo kalbėta apie nuveiktus ir tęstinius darbus, kandidatai pasakojo, kokias miesto problemas ketina spręsti, buvo minėti tikslai, šūkis, pasakota apie laisvalaikį.

23. Portalui Delfi neatlygintinai pristačius ir kitų politinių partijų kandidatų sąrašų kandidatus tokia pačia forma, panašaus turinio ir apimties, galima būtų teigti, kad portalas Delfi prieš rinkimus, laikydamasis lygiateisiškumo principo, teikė visuomenei aktualią informaciją, tačiau, VRK duomenimis, taip išskirtinai pristatyti tik LVŽS Kauno regiono kandidatų sąrašo kandidatai. Atkreiptinas dėmesys, kad Delfi patikslintame paaiškinime nepateikė papildomos informacijos apie neatlygintinai skleistą panašaus pobūdžio informaciją apie kitų politinių partijų kandidatų sąrašų pristatymą.

24. Paminėtina, kad portalas Delfi kai kuriuos partijų programų ir kandidatų pristatymus transliavo atlygintinai, pažymėdamas politinės reklamos žyma:

24.1. Darbo partijos kandidatų sąrašų pristatymą 2020 m. liepos 30 d.⁵ (8 min. 57 sek.) ir 2020 m. spalio 2 d.⁶ (1 val. 8 min. 13 sek.);

⁵ <https://www.delfi.lt/video/laidos/partnerio-turiny/darbo-partijos-kandidatu-saraso-pristatymas.d?id=84886439>

⁶ <https://www.delfi.lt/video/laidos/partnerio-turiny/darbo-partijos-programos-ir-kandidatu-pristatymas-klaipedoje.d?id=85398885>

24.2. 2020 m. rugpjūčio 18 d. LVŽS Klaipėdos kandidatų sąrašo pristatymą (1 val. 2 min. 27 sek.)⁷

25. LVŽS kandidatų pristatymas Klaipėdoje vyko panašiu formatu kaip ir Kaune, tai yra R. Karbauskis pristato kandidatus, po to jiems suteikiama galimybė pasisakyti. Pristačius kandidatus, atsakoma į pateikiamus klausimus apie rinkimų programą, Seimo ir Vyriausybės darbą. Įrašo metu naudoti partijos logotipai (nurodant kandidatą, kuris kalba).

26. Kvietime į spaudos konferenciją Kaune buvo nurodyta: „2020 m. liepos 30 d. ketvirtadienį, 10 val. 30 min. LVŽS frakcijos Seimo narių Kauno biure (Šv. Gertrūdės g. 7) organizuojamas LVŽS Kauno komandos 2020 Seimo rinkimuose pristatymas. Spaudos konferencijos metu LVŽS partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis pristatys LVŽS Kauno miesto ir rajono komandos narius bei svarbiausius rinkiminės programos akcentus. Renginyje dalyvaus: LVŽS pirmininkas Ramūnas Karbauskis, Sveikatos apsaugos ministras prof. Aurelijus Veryga, Seimo nariai: Audronė Jankuvienė, Aušra Papirtienė, Lauras Stacevičius, Gediminas Vasiliauskas, Kauno miesto savivaldybės tarybos narės Ligita Valalytė ir Karolina Žekaitė, Sveikatos apsaugos ministro patarėjas Audrius Daunoravičius, UAB „Kauno autobusai“ darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Bronius Bučelis, kiti kandidatai.“ Kaip ir buvo nurodyta kvietime, konferencijos pagrindinis tikslas – LVŽS Kauno miesto ir rajono kandidatų 2020 m. Seimo rinkimuose pristatymas. Taigi, konferencijoje daugiausia dėmesio skirta dalyvavimui rinkimuose ir kandidatų pristatymui, o ne R. Karbauskio ir A. Verygos komentarams, kaip nurodyta vaizdo įrašo antraštėje „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ bei teigiama portalą Delfi paaikškinime, kodėl ši konferencija buvo transliuota.

27. Viso vaizdo įrašo metu populiarinami LVŽS Kauno regiono kandidatai, nėra duomenų, kad neatlygintinai būtų transliuotos lygiavertės laidos apie kitų politinių partijų kandidatų sąrašų pristatymą, dėl to laidos turinys neatitinka Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 ir 3 punktuose numatytos išimties, kas nelaikoma politine reklama, ir konferencijos vaizdo įrašai: „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ ir „#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose“ laikytini LVŽS politine reklama.

Dėl publikacijos „Valstiečiai pristatė Klaipėdos kandidatus į Seimą: bus ir naujokų, ir senbuvų“ interneto portale klaipeda.diena.lt vertinimo

28. Susipažinus su pranešime pateikta ir viešojoje erdvėje paskelbta informacija, nustatyta:

28.1. publikacija buvo paskelbta interneto puslapio klaipeda.diena.lt rubrikoje „Miesto pulsas“;

⁷ <https://www.delfi.lt/video/laidos/partnerio-turinys/lvzs-spaudos-konferencija-is-klaipedos.d?id=85029069>

28.2. publikacijoje aprašyta uostamiestyje vykęs – LVŽS Klaipėdos kandidatų į Seimą pristatymas;

28.3. publikacija iliustruota penkiomis nuotraukomis. Vienoje nuotraukoje matomas LVŽS lyderis R. Karbauskis, buvęs Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos vadovas Arvydas Vaitkus ir šeši LVŽS kandidatai. Antroje nuotraukoje – R. Karbauskis, trečioje – L. Girskienė, ketvirtoje – M. Bastakis, penktoje – R. Žiubrys;

28.4. straipsnyje dėmesys skiriamas nuveiktiems darbams *„Kaip svarbiausią per pastaruosius metus nuveiktą darbą uostamiestyje politikas įvardijo Klaipėdos universiteto išsaugojimą“, „Klaipėda čia yra tarsi vėliavnešys mūsų ekologinėje, aplinkosauginėje politikoje, nes, jeigu ne įvykiai Klaipėdoje, ne aktyvūs Klaipėdos visuomenininkai, tokiu atveju, nežinau, ar būtų užtekę Seime noro ir ryžto priimti įstatymo pataisas“;*

28.5. aprašyta šešių kandidatų: L. Girskienės, D. Kepenio, M. Bastakio, A. Kontauto, A. Bogdanovo, R. Žiubrio veikla, pažymint, kurie yra naujokai politikoje, o kurie jau žinomi, ir požiūris į jiems svarbias sritis ir kuo norėtų rūpintis Seime, jeigu būtų išrinkti.

29. VRK 2020 m. rugsėjo 7 d. raštu (reg. Nr. 2-1198(7.9) kreipėsi į UAB „Klaipėdos dienraštis“. 2020 m. rugsėjo 14 d. gautas UAB „Klaipėdos dienraštis“ atsakymas (VRK reg. Nr. 1-3267(7.9), kuriame nurodoma, kad:

29.1. publikacija „Valstiečiai pristatė Klaipėdos kandidatus į Seimą: bus ir naujokų, ir senbuvų“ *„Užsakyta nebuvo, už informacijos sklaidą nebuvo apmokėta/ketinama mokėti. Publikacija parengta redakcijos iniciatyva, remiantis LR Politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 3 punktu, kad politinė reklama nelaikomi politinės kampanijos laikotarpiu per visuomenės informavimo priemonės neatlygintinai, laikantis objektyvumo ir politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų skleidžiama informacija apie rinkimų programas.“;*

29.2. pateiktos nuorodos į 17 straipsnių (tarp jų ir pranešime nurodytas straipsnis) apie politines partijas ir jų keliamus kandidatus, publikuotų interneto portale klaipeda.diena.lt.

30. VRK 2020 m. rugsėjo 7 d. raštu kreipėsi į LVŽS (reg. Nr. 2-1199(7.9). 2020 m. rugsėjo 16 d. gautas LVŽS atsakymas (VRK reg. Nr. 1-3398(7.9), kuriame nurodoma, kad:

30.1. *„Ketinant pristatyti LVŽS Klaipėdos kandidatus, kaip įprasta, buvo parengtas pranešimas ir pakviesta į spaudos konferenciją (pranešimas ir adresatų sąrašas pridedamas). Šis pranešimas buvo paskelbtas ir portale BNS. Joks specialus pranešimas portalui www.klaipeda.diena.lt ir / ar prašymas pristatyti LVŽS kandidatus Klaipėdoje nebuvo teiktas nei žodžiu, nei raštu. Tokio pobūdžio prašymai (t. y. aprašyti renginį) nebuvo teikti ir jokioms kitoms žiniasklaidos priemonėms. Be to, spaudos konferencija buvo transliuojama portale www.delfi.lt,*

aiškiai nurodant, kad tai yra politinė reklama, kuri bus apmokėta iš LVŽS sąskaitos.“ Pranešimas ir adresatų sąrašas pridėtas.

30.2. *„LVŽS nei portalo www.klaipeda.diena.lt, nei kitų žiniasklaidos priemonių neprašė vienaip ar kitaip pristatyti vykusį renginį. Kadangi LVŽS tokių prašymų neteikė, tačiau kai kurios žiniasklaidos priemonės (įskaitant, www.klaipeda.diena.lt) pateikė visuomenei informaciją apie LVŽS Klaipėdos kandidatus, manytina, kai tai buvo padaryta būtent žiniasklaidos priemonių iniciatyva.“*

30.3. Į klausimą, ar kitos žiniasklaidos priemonės publikavo LVŽS Klaipėdos kandidatų į Seimą pristatymą, nurodoma: *„LVŽS ir šiuo atveju neatliko monitoringo, siekiant nustatyti, kokios žiniasklaidos priemonės ir kokia forma pateikė informaciją apie 2020 m. rugpjūčio 19 d. spaudos konferenciją. Iš viešai prieinamos informacijos matyti, kad kitos žiniasklaidos priemonės teikė visuomenei informaciją apie šį renginį.“* Pateiktos nuorodos: kvietimas žiniasklaidos atstovams, interneto portalo delfi.lt vaizdo įrašo ir 2 nuorodos į interneto portalą 15min.lt ir lrytas.lt straipsnius apie LVŽS Klaipėdos kandidatų pristatymą.

31. Įvertinus interneto portale klaipeda.diena.lt publikuotus straipsnius, nustatyta, kad buvo publikuoti straipsniai apie skirtingas politines partijas ir jų kandidatus:

31.1. „Laisvės ir teisingumo“ dešimtukas: trys muškietininkai ir netikėtas d’Artanjanas“ (partija „Laisvė ir teisingumas“);

31.2. „Žaliųjų dešimtukas: dešimt žalsvų atspalvių (Lietuvos žaliųjų partija);

31.3. „Porevoliucinis paskutinės minutės socialdemokratų dešimtukas“ (Lietuvos socialdemokratų partija);

31.4. „Valstiečių ir žaliųjų sąjunga: Naisių dešimtukas“ (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga);

31.5. „Socialdarbiečių“ dešimtukas – su žodeliu „buvęs“ (Lietuvos socialdemokratų darbo partija);

31.6. „Liberalų dešimtukas: savos žvaigždės ir svetimkūnis“ (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis);

31.7. „Trigalvis konservatorių dešimtukas: pirmąkart juos į rinkimus veda nepartinis asmuo“ (Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai);

31.8. „Darbo partiją į Seimo rinkimus ves V. Jukna, V. Uspaskichas – nekandiduos“ (Darbo partija);

31.9. „TS-LKD patvirtino galutinį kandidatų sąrašą Seimo rinkimuose: jame – ir nauji veidai“ (Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai);

31.10. „Laisvės partija žada legalizuoti kanapes, įteisinti seksualinių mažumų santykius“(Laisvės partija);

31.11. „Centro partija jungiasi su tautininkais, sąrašą ves N. Puteikis“ (Centro partija „Gerovės Lietuva“ ir Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga);

31.12. „Liberalų sąjūdis patvirtino daugumą kandidatų Seimo rinkimams“ (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis);

31.13. „LSDP sąrašo į Seimą lyderiai – G. Paluckas, R. Budbergytė, M. Sinkevičius“ (Lietuvos socialdemokratų partija);

31.14. „Socialdarbiečiai“ patvirtino kandidatus: tikisi dalyvauti koalicijos sudaryme“ (Lietuvos socialdemokratų darbo partija);

31.15. „Seimo rinkimai: ryškėja kandidatų dėlionė“ (apie partijų keliamus ir savarankiškus pretendentus Klaipėdos regiono apygardose);

31.16. „Partijynas. Ką rinksime?“ (apie 20 partijų, pareiškusių norą dalyvauti rinkimuose, taip pat minimos registruotos partijos, bet nedalyvaujančios Seimo rinkimuose).

32. Atsižvelgus į išdėstytas aplinkybes, laikytina, kad politinių partijų lygiateisiškumas nepažeistas, publikuoti straipsniai apie skirtingas politines partijas ir jų kandidatus neatlygintinai, todėl publikacija laikytina atitinkančia Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 ir 3 punktuose numatytą išimtį. Publikacija „Valstiečiai pristatė Klaipėdos kandidatus į Seimą: bus ir naujokų, ir senbuvių“ politine reklama nelaikytina.

Dėl politinės kampanijos išlaidų

33. Pagal Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 1 punktą *politinės kampanijos išlaidomis pripažįstamos politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai, skirti politinei reklamai ar kitai agitacinei medžiagai gaminti ar platinti bet kokiomis visuomenės informavimo priemonėmis ar bet koku kitu viešu būdu. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad visos politinės kampanijos politinės kampanijos pajamos, išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje, o 7 dalyje nustatyta, kad politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes).*

34. LVŽS spaudos konferencijos vaizdo įrašus pripažinus politine reklama, transliacijos kaina politinės reklamos įkainiais laikytinos LVŽS 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis:

34.1. DELFI, UAB, portalas delfi.lt pateiktuose politinės reklamos įkainiuose nurodytas reklamos įkainis „Turinio vieneto talpinimas bei pristatymas skaitytojams“. 1 vnt. kaina 1 210 Eur. www.delfi.lt Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijoje LVŽS Klaipėdos kandidatų pristatymo „Spaudos konferencija iš Klaipėdos“ kaina nurodyta 1 210 Eur.

34.2. UAB „Lrytas“ portalas Lrytas politinės reklamos įkainiuose nurodytas reklamos įkainis „Video reportažo talpinimas“ 1 vnt. kaina 544,50 Eur.

34.3. Taigi, laikytina, kad portale delfi.lt transliuotas LVŽS konferencijos vaizdo įrašas „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“, politinės reklamos įkainiais būtų kainavęs 1 210 Eur, o portale Lrytas konferencijos vaizdo įrašas „#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose“ – 544,50 Eur.

35. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad *visos politinės kampanijos pajamos, išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje*, to paties straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad *politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes)*.

36. Pagal VRK 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51 patvirtinto Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 58 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijos pajamas ar išlaidas*.

37. Pagal Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto VRK 2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-82) 30 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis nenurodė politinės reklamos (ar jos dalies), papildo dalyvio ataskaitą dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių, nurodydama joje Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintą politinę reklamą, kurios politinės kampanijos dalyvis nenurodė šioje ataskaitoje*.

38. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 92 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme, rinkimų įstatymuose ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytų politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų vadovams arba kitiems už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingiems asmenims nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų*. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šiuos pažeidimus turi VRK pirmininkas ir šios komisijos nariai ar VRK pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Nepripažinti 2020 m. rugpjūčio 19 d. interneto portale klaipeda.diena.lt paskelbtos publikacijos „Valstiečiai pristatė Klaipėdos kandidatus į Seimą: bus ir naujokų, ir senbuvių“ politine reklama.

2. Pripažinti politinė reklama 2020 m. liepos 30 d. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos konferencijos vaizdo įrašus:

2.1. portale delfi.lt „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“;

2.2. portale Lrytas „#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose“.

3. Pripažinti 2 punkte nurodytus vaizdo įrašus paslėpta politinė reklama.

4. Pripažinti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis 2 punkte nurodytos politinės reklamos kainą politinės reklamos įkainiais:

4.1. už įrašą „Tiesiogiai iš Kauno: Karbauskio ir Verygos komentarai“ portale delfi.lt – 1 210 Eur;

4.2. už įrašą „#LrytasGYVAI: R. Karbauskis pristato valstiečių partijos Kauno miesto ir rajono narius artėjančiuose Seimo rinkimuose“ portale lrytas.lt – 544,50 Eur.

5. Pavesti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui 4 punkte nustatytas išlaidas nurodyti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje ir politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje.

6. Spręsti klausimą dėl administracinės atsakomybės taikymo už paslėptos politinės reklamos skleidimą.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Laima Lazauskienė